

Sygn. akt IV U 209/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2019 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący: SSR Magdalena Piątkowska

Protokolant : Karolina Nowicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 listopada 2019 roku w Ś.

sprawy z odwołania **Z. B.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

w sprawie (...)

o zwrot zasiłku chorobowego

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. w sprawie (...) z dnia 18.04.2019 roku w ten sposób, iż stwierdza, że wypłacony zasiłek chorobowy opisany w zaskarżonej decyzji nie stanowi nienależnie pobranego świadczenia i ustala brak obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami opisanymi w tej decyzji;

II. postępowanie w zakresie zmieniona decyzją z dnia 04.06.2019 roku umarza.

UZASADNIENIE

Powód Z. B. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 18 kwietnia 2019 roku stwierdzającej, że wypłacony w okresie od 29.09.18r. do 12.12.2018r. zasiłek chorobowy stanowił świadczenie nienależne, i zobowiązującej powoda do zwrotu należności w decyzji wskazanej. W pierwszej kolejności powód wskazał, iż uczestnicząc w sesjach rady nadzorczej nie miał świadomości, iż jest to nieprawidłowe wykorzystywanie zwolnienia lekarskiego, zaś udział w postępowaniu mediacyjnym w R. traktował jako pilną misję dla zażegnania niebezpieczeństwa eskalacji konfliktu. Powód wskazał ponadto, iż diety wypłacane były mu niezależnie od tego czy był obecny na posiedzeniach czy nie, a wynagrodzenie powoda z tytułu prowadzonej mediacji, po odliczeniu kosztów noclegu, transportu przez osobę trzecią, było minimalne i miało znaczenie marginalne. Podkreślił, iż nie był świadom, iż zaistniałe okoliczności powodują ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty. Zwrócił uwagę na pisemne stanowisko zajęte przez leczącego powoda lekarza świadczące, iż czynności powoda nie przedłużały jego niezdolności do pracy.

Strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu powołano podstawę prawną decyzji wskazując, iż w trakcie orzeczonej niezdolności do pracy powód brał udział w posiedzeniach rady nadzorczej (...) w J. i otrzymał z tego tytułu wynagrodzenie. Wykonywał też pracę z tytułu zawartej umowy zlecenia na rzecz Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w R. i otrzymał wynagrodzenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Z. B. był niezdolny do pracy z powodu depresji po śmierci żony. Powód zamykał się w domu, stronił od ludzi, zagłębiał się w myśli pogrążające go w smutku, bezsilności i beznadziei z trudnością otwarcia się na ludzi i ponownym zafunkcjonowaniem w środowisku. Terapia lekami przynosiła skutek powolny i wydłużony z uwagi na nietolerancję większych dawek. Jednym z zaleceń lekarza prowadzącego było podejmowanie przez powoda prób nie izolowania się od ludzi.

Powód był członkiem rady nadzorczej (...) w J. Wynagrodzenie członków rady nadzorczej ma charakter ryczałtowy. W razie nieobecności na posiedzeniu rady wynagrodzenie pomniejszane jest o 100 zł. brutto. Kiedy powód otrzymał wezwanie na posiedzenie rady nadzorczej, wahał się, czy uda mu się zafunkcjonować ; za poradą lekarza prowadzącego wziął udział w posiedzeniach w dniu 1.10.18r. i 30.11.18r. . Udział w sesjach ośmielił powoda w ponownych kontaktach z ludźmi. Powód nie miał świadomości, iż jest to czynność mogąca pozbawić go należności z tytułu zasiłku chorobowego.

Powód od 26 lat pełni funkcję mediatora. Został poproszony o udział w zakończeniu konfliktu dotyczącego Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w R., co potraktował jako misję. Powód brał udział w mediacjach w dniach 6-7.11.2018r, za co otrzymał wynagrodzenie 857,87 zł. brutto. Z tego większość przeznaczył na nocleg dla siebie i osoby trzeciej, która prowadziła auto z uwagi na niezdolność powoda w tym zakresie, oraz na koszty dojazdu i transportu. Nie miał świadomości, iż działanie takie prowadzić może do utraty zasiłku chorobowego.

Udział w posiedzeniach rady nadzorczej , podobnie jak udział w sesji mediacyjnej , jest podejmowanym przez pacjenta wyjściem z samotności w kierunku ludzi, jest przejawem readaptacji i stwarza możliwość ponownego zafunkcjonowania w środowisku, a więc może w sposób znaczący wpływać na proces zdrowienia.

Dowód:

akta ZUS w załączeniu

zeznania powoda e- protokół k. 17

pismo lekarza prowadzącego – akta ZUS w załączeniu oraz k. 13

pismo (...) J. k.23-24

pismo Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w R. k.27

Przy tak ustalonym stanie faktycznym sąd zważył:

Odwołanie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Zgodnie zaś z art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Zdaniem sądu w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki art. 17 powołanej ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku, a zatem świadczenie zostało pobrane należnie. Niewątpliwie czynności podjęte przez powoda nie stanowiły wykorzystywania zwolnienia niezgodnie z celem z uwagi na moc terapeutyczną tego rodzaju czynności potwierdzoną zarówno przez lekarza leczącego powoda jak i samego powoda. Sąd dał wiarę tym dowodom także dlatego, że doświadczenie nabyte w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, gdzie niezdolność do pracy spowodowana jest

depresją, potwierdza wskazane przez powoda i lekarza okoliczności przyczyniania się podejmowanej przez powoda aktywności do poprawy zdrowia psychicznego , a organ rentowy nie przeprowadził w toku własnego postępowania ani nie żądał przeprowadzenia w toku postępowania sądowego dowodu przeciwnego. Co do wynagrodzenia z (...) J., to wskazać należy na jego ryczałtowy charakter związany nie z uczestnictwem w posiedzeniach a pełnieniem funkcji członka rady. Otrzymywanie zaś jedynie ryczałtowego, niewysokiego wynagrodzenia za funkcję członka rady nadzorczej nie może ,zdaniem sądu, stanowić spełnienia przesłanki art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa Takie stanowisko sądu znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego , choćby w wyroku z dnia 4 listopada 2009 roku wydanym w sprawie IUK 140/09 (LEX nr 564767), w którym Sąd Najwyższy wskazał: „ ze względu na specyfikę spółdzielni mieszkaniowej, udział w posiedzeniach jej rady nadzorczej, jakkolwiek uprawniający do otrzymania określonego ryczałtu miesięcznego, nie może być uznany za pracę zarobkową w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej.”

Co do udziału powoda w mediacji należy okoliczność tę rozważyć pod kątem roli jaka przypadła powodowi a mianowicie mediatora w konflikcie, który dzięki doświadczeniu powoda, został zakończony, a za który- po odliczeniu wydatków- powód nie zarobił wiele, gdyż decyzja o podjęciu się mediacji wpływała nie z pobudek zarobkowych a misji , za jaką uważał powód rolę mediatora w sprawie.

Gdyby jednak hipotetycznie rozważyć skutki uznania , iż powód spełnił przesłanki art. 17 powołanej ustawy zasiłkowej, to przyjęc należy, iż nie ciążyłby na nim obowiązek zwrotu świadczeń pobranych z ubezpieczenia społecznego przyjęty na podstawie art. 84 ust1. ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych albowiem musiałyby zaistnieć przesłanki art. 84.2, zgodnie z którym za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Na podstawie zebranych w sprawie dowodów nie można przyjąć, aby powód świadomie wprowadził organ w błąd na skutek wskazanych w przepisie działań bądź jakichkolwiek innych (art. 84 ust2 pkt2).

Co do przesłanek z art. 84 ust.1 pkt 1 również nie zostały one spełnione w zakresie świadomości powoda o rodzaju czynności powodujących utratę prawa do zasiłku. Obowiązek zwrotu świadczenia obciąża tylko tego, kto przyjął świadczenie w złej wierze, mając świadomość jego nienależności. W orzecznictwie sądowym, dotyczącym problematyki zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, ugruntowany jest pogląd o możliwości domagania się przez organ rentowy zwrotu nienależnie pobranego świadczenia tylko wówczas, gdy ubezpieczonemu można przypisać złą wolę, przy czym dla ustalenia obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, decydujące znacznie ma świadomość i zamiar ubezpieczonego, który pobrał świadczenie w złej wierze. Postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie nie pozwala uznać, by powód pobrał świadczenie w złej wierze.

Mając na uwadze powyższe sąd, na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję jak w punkcie I wyroku .

W zakresie , w jakim organ rentowy zmienił w toku postępowania zaskarżoną decyzję, sąd umorzył postępowanie (art. 477¹³ §1 kpc)
